

האדיה אבו רמילה ואח'
כולם על ידי ב"כ עוה"ד עודד פלר מהאגודה לזכויות האזרח
בישראל

העותרים

טלפון: 03-5608185; פקס: 03-5608158

נגד

שר הפנים

על ידי פרקליטות המדינה
משרד המשפטים, ירושלים
טלפון: 02-6466395; פקס: 02-6467011

המשיב

תגובה מעדכנת מטעם המשיב

1. בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מתכבד המשיב לעדכן בהתפתחויות שחלו מאז הדיון בעתירה.
2. בעקבות הדיון בעתירה נתקיימו מספר ישיבות הן במשרד הפנים והן בפרקליטות המדינה בעקבותיהם גובש "נוהל שינוי מען לאזרח ישראלי ולבעלי רישיון לישיבת קבע".
המדובר בנוהל אחד החל הן על אזרחים והן על בעלי רישיון לישיבת קבע. מרבית ההוראות הקבועות בנוהל הינן משותפות, היינו תחולתן על אזרח ובעל רישיון ישיבת קבע זהה.
יחד עם זאת, קיימות גם הוראות המבחינות בין אזרח ובין בעל רישיון לישיבת קבע, שאותן ננתח בהרחבה להלן. המדובר בהוראות סעיפים 14 עד 18ג שזו לשונן:

ג. 14 ככלל, אין לאשר שינוי מען למבקש ששוחה בחו"ל, ניתן להוסיף כתובת למשלוח דואר. בקשות חריגות יועברו לבחינת המחלקה למרשם במטה הרשות.

ג. 15. במקרים בהם יש יסוד סביר להניח כי אזרח איננו מתגורר בארץ באופן קבוע, יש לדרוש אחד מאלה:

- 15.1.ג הוכחות וראיות ממשיות לשינוי המען המבוקש כגון: חוזה רכישה או חוזה שכירות דירה של המען החדש, תשלומים שונים וכו'.
- 15.2.ג הצהרה בפני הפקיד כי מתגורר או מתעתד להתגורר בארץ באופן קבוע.
- 16.ג במקרים בהם יש יסוד סביר להניח - כגון בהתקיים אחת האינדיקציות המפורטות להלן - כי פקעה תושבותו של בעל רשיון לישיבת קבע יש לדרוש ראיות למרכז חיים בישראל, ואלה האינדיקציות:
- 16.1.ג בדיקה עפ"י כניסות ויציאות / קובץ ביקורת גבלות.
- 16.2.ג בדיקה אם הגיש בקשה כלשהיא לקבלת שירות בשבע השנים האחרונות.
- 16.3.ג בדיקה אם קיימת הערה (גיליון רישום / הגבלות) כי בקשה קודמת סורבה בגלל העדר הוכחות למרכז חיים בישראל.
- 16.4.ג מידע מחקירת ביטוח לאומי בעניין התושבות.
- 16.5.ג כל מידע אחר נוסף הרלוונטי לגופו של עניין.

- 17.ג בהתאם לממצאי הבדיקה ואם התקיימה אחת האינדיקציות הנ"ל יש לדרוש הוכחות וראיות ממשיות לקיום מרכז חיים בישראל, כגון:
- 17.1.ג תלושי משכורת המאשרות עבודה בישראל לתקופה של שנתיים הקודמים.
- 17.2.ג אישורים על תשלומים קודמים במען הקודם, כגון שכירות, מים, חשמל, טלפון, ארנונה, אגרת טלוויזיה וכו'.
- 17.3.ג תעודות סיום לימודים בבית הספר בישראל של ילדים קטינים
- 17.4.ג בשים לב לנסיבות, מבקש ראיות למרכז חיים, רשימה זו אינה רשימה סגורה.

- 18.ג בהתאם לראיות וההוכחות שהומצאו מכוח סעיף 15.ג או 17.ג לנוהל יש להמשיך בטיפול כדלקמן:
- 18.1.ג מקרים בהם הומצאו ראיות מספיקות יש להמשיך בטיפול בבקשה בהתאם להמשך נוהל זה.
- 18.2.ג מקרים בהם לא הומצאו ראיות מספיקות אין לבצע שינוי המען. בנוסף, אם המדובר בבעל רשיון קבע יש להמשיך בבירור סוגיית מרכז החיים בישראל באופן מקיף וזאת על פי נוהל פקיעת תושבות לישיבת קבע מס' 5.2.0018
- 18.3.ג בכל מקרה בו נדרש להמציא ראיות למרכז חיים, יש לרשום בגיליון הרישום בקובץ המרשם, הבקשה, ותוצאות הבדיקה.
- 18.4.ג תשומת לב הפקיד, זמן בדיקת הבקשה לא יארך מעבר ל- 6 שבועות מיום המצאת מלוא הראיות המספקות. בחלוף פרק זמן זה יירשם המען המבוקש אלא אם כן לא היה שיתוף פעולה עם המבקש, כגון לא הומצאו מלוא המסמכים או אי מתן מענה על שאלות הבהרה נדרשות וכד'.
- 18.5.ג יובהר כי עצם רישום המען המבוקש אינו מהווה כשלעצמו ראיה על קיומו של מרכז חיים בישראל"

3. על מנת להעריך את מהות השינויים שחל מכוח הנוהל הנוכחי נחזור ונציג בקצרה את המצב המשפטי ששרר מכוח הנהלים הישנים.

המצב המשפטי בעבר התאפיין בדיכוטומיה בין הטיפול בבקשת אזרח ישראלי ובין הטיפול בבקשת בעל רישיון לישיבת קבע:

(א) בעבר, כל בעל רישיון קבע שלא קיבל שירות לפי חוק מרשם האוכלוסין התשכ"ה-1965 (להלן – חוק המרשם) או לפי חוק הכניסה לישראל התשי"ב-1952 ב-3 השנים האחרונות, ואשר בקש לשנות את מענו, נדרש להציג הוכחות למרכז חיים בישראל כמפורט בסעיף 5ב לנוהל הישן, כגון חוזה שכירות או רכישת דירה, אישור מגזברות העירייה, אישור ממקום העבודה, אישורים על תשלומים שונים לרשויות (כגון – חשמל, בזק, כבלים, ואם למשפחה ילדים קטנים יש להציג אישור ממוסדות החינוך).

(ב) ואילו, מאזרח אשר בקש לשנות את מענו לא היתה דרישה כזו. על אזרח חל סעיף ג.12 לנוהל הישן – אשר צורף כנספח מש/2 לתגובה מיום 28.6.10, וזה היה לשונו:

"אין לאשר שינוי מען למי ששוהה בחו"ל, פרט למקרים כפי שמפורט בנוהל 2.13.0006."

נוהל 2.13.0006 חל הן על אזרחים והן על תושבים ולפיו תושב או אזרח השוהה בחו"ל והמבקש לשנות מען בעודו שוהה בחו"ל נדרש להמצאת ראיות לרבות כי הכתובת שעליה הוא מודיע מצויה בבעלותו; מתן הסכמתו של בעל הכתובת לשינוי המבוקש תוך נוכחות האישיית והצגת ת"ז בפני פקיד הלשכה; מיפה כוח יידרש להמציא יפוי כוח בפני עו"ד או קונסוליה.

4. הבסיס להבחנה בעבר היה נעוץ בטיבה של ההבחנה בין תושב (שהמשך מעמדו מותנה בהמשכה של מציאות חיים בה מרכז החיים בישראל, או למצער מירב זיקותיו של התושב הן לישראל) ובין אזרח (שמעמדו בישראל לא מותנה בזיקות אלה). הבחנה זו רלבנטית לגבי מתן השירותים מכוח חוק מרשם האוכלוסין שכן מתן השירות לבעל רישיון ישיבת קבע מותנה בקיומה של מציאות חיים הכוללת זיקות משמעותיות לישראל, כאמור לעיל. ואילו, ככלל, אזרח זכאי לקבל את השירות מכוח חוק מרשם האוכלוסין בלי תלות במקום מושבו (וראה לענין זה הוראת סעיף 1ג) לחוק המרשם).

5. בעקבות הערות בית המשפט הנכבד, הוחלט ברשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול לשנות נהלים אלו וזאת על מנת לצמצם את ההבדל האמור עד לגבול בו מתחייב הבדל כזה, ככל שקיימות אינדיקציות פוזיטיביות כי מרכז חייו של המבקש בעל רישיון לישיבת קבע, אינו בישראל.

בהתאם לכך רק במקרים בהם קיים יסוד סביר להניח כי פקעה תושבותו של בעל רשיון לשיבת קבע, יש לדרוש ראיות נוספות.

ביתר המקרים – היינו בהעדר יסוד סביר להניח כי פקעה תושבותו של בעל הרשיון לשיבת קבע – לא תידרשנה ראיות נוספות על מרכז חיים בישראל.

6. ניתן איפוא לומר כי השינוי שחל בנוהל הנוכחי ביחס לקודמיו, ואשר יש בו כדי לקדם את השוויון מבלי לפגוע במהימנות המרשם – הוא באלה:

ראשית, בעל רשיון לשיבת קבע אינו נדרש עוד כחלק מטיפול שגרתי בבקשה לשינוי מען להמציא ראיות המעידות על מרכז חיים בישראל. בנוהל המתוקן, המצאת ראיות כזו נדרשת רק כאשר קיימת אינדיקציה פוזיטיבית היכולה להצביע על כך שפקעה תושבותו של בעל הרשיון. בכך, למעשה הוחל על בעל רשיון קבע משטר דומה לזה שחל על אזרח, היינו העדר חובה להמציא מסמכים נוספים המעידים על זיקתו לישראל, וזאת במקרים בהם אין יסוד להניח כי מרכז החיים אינו בישראל.

שנית, בהתאם לסעיף ג.15 לנוהל הנוכחי גם האזרח אינו פטור באופן גורף מהחובה להמציא ראיות אודות מגורי קבע בישראל. במקרים בהם יש יסוד סביר כי האזרח אינו מתגורר בארץ באופן קבוע אזי נדרש הוא להמציא הוכחות וראיות ממשיות לשינוי המען המבוקש או ליתן הצהרה כי הוא מתגורר או מתעתד להתגורר בארץ באופן קבוע. נבקש לציין כי הוראה בעלת דימיון מסוים היתה, כאמור לעיל, קיימת גם בנוהל הקודם שחל גם על אזרחים כמפורט 3(ב) לעיל.

7. עמדת המשיבים היא כי הדיכוטומיה שנהגה מכוח הנהלים הקודמים בין הטיפול בבקשות בעל רשיון קבע לשינוי מען ובין הטיפול בבקשת אזרח – צומצמה במשטר הנוכחי המגולם בנוהל החדש וזאת מהטעמים שהרחבנו בסעיף 6 לעיל.

לגבי בעלי רשיון לשיבת קבע – שזו האוכלוסייה המצויה במוקד העתירה דגן – נחדד כי כעת בהעדר יסוד להניח כי מרכז החיים אינו בישראל אזי אלה פטורים מהצורך להגיש ראיות ומסמכים נוספים המעידים על קיומו של מרכז חיים בישראל. בנסיבות אלה הוחל על בעל הרשיון לשיבת קבע המשטר שחל בעבר רק על אזרחים.

8. חשוב לציין כי צמצום הדיכוטומיה האמורה אינה מהווה האחדה של ההסדרים. הנוהל מבחין בנושא טיבן של הראיות הנדרשות בין אזרח ובעל רשיון לשיבת קבע וזאת בהינתן אינדיקציות למגורים של קבע / העדר מרכז חיים בישראל.

השוני בטיבן של הראיות הנדרשות נובע ממשמעותו הקונקרטית של אינטרס אמינות המרשם בפריט רישום זה וזאת נוכח השוני הקיים בטיבו של המעמד.

ונבהיר,

(א) כאשר המדובר באזרח אזי מעמדו בישראל אינו תלוי בשהייתו בארץ ולכן זה אינו יכול לפקוע אף עקב שהייה ממושכת בחוץ לארץ. ועוד, לאור הוראת סעיף 1(ג) לחוק המרשם, אף אם הוא אינו תושב ישראל, הוראות חוק המרשם ממשיכות לחול עליו. משכך, האינטרס במהימנות המרשם בא על סיפוקו כאשר מוכחת כדבעי כוונתו הממשית לחזור והתגורר בישראל וזאת במען המבוקש, או מוכחת זיקה משמעותית אחרת למען המבוקש. בהתאם לכך הראיות שנדרש הוא להמציא – כדי להבטיח את מהימנות המרשם – הינן או על זיקה משמעותית למען המבוקש או צופות פני עתיד, היינו כוונתו לחזור ולהתגורר בארץ באופן קבוע. ראיות אלה כוללות הצהרה בפני פקיד הלשכה על כוונתו זו או המצאת תיעוד על המען המבוקש כגון חוזה רכישת דירה או חוזה שכירת דירה, תשלומים שונים ועוד.

(ב) כאשר המדובר בבעל רישיון קבע אזי המשך מעמדו בארץ תלוי במידת ישיבתו באזרח קבע בה בעבר. משכך, האינטרס במהימנות המרשם מחייב כי הראיות שתובאנה על ידיו תתייחסנה גם למרכז חייו בעבר. זאת על מנת לצמצם את הסיכון לתקלה לפיו יירשם במרשם אדם כמי שמענו בישראל שתושבותו הלכה למעשה - פקעה. בהתאם לכך הראיות שנדרש בעל הרישיון לישיבת קבע להמציא – כדי להבטיח את מהימנות המרשם – אמורות לצפות גם פני עבר, היינו זיקתו לישראל בעבר.

(ג) כאן חשוב להדגיש כי השוני בטיבן של הראיות הנדרשות אינו אמור להכביד באופן ממשי על התושב ביחס לאזרח וזאת משני טעמים: ראשית, עיון ברשימת המסמכים המבוקשים מעלה כי המדובר במסמכים האמורים להימצא תחת ידו של מבקש שינוי המען או שנגישותו אליהם גבוהה יחסית. שנית, גם בנוהל הנוכחי – כמו בקודמו – שולבה הוראה התוחמת את משך הטיפול בבקשה לשינוי מען ואת תוצאות ההימנעות מהכרעה בגבולות הזמן שנקצב (וזאת בהנחה ומבקש השינוי המציא את מלוא המסמכים שהתבקש). וכך נאמר בסעיף ג.18.4 לנוהל:

”תשומת לב הפקיד, זמן בדיקת הבקשה לא יארך מעבר ל- 6 שבועות מיום המצאת מלוא הראיות המספקות. בחלוף פרק זמן זה יירשם המען המבוקש אלא אם כן לא היה שיתוף פעולה עם המבקש, כגון לא הומצאו מלוא המסמכים או אי מתן מענה על שאלות הבהרה נדרשות וכד””.

9. עמדתו המשפטית של המשיב היא כי נוכח התיקון שחל בנוהל – דין העתירה להידחות.

בעקבות העתירה תוקן הנוהל כך שכעת בעל הרישיון לישיבת קבע אינו חייב, כדבר שבשגרה, להמציא ראיות והוכחות אלא רק במקרים בהם יש אינדיקציה פוזיטיבית היכולה להצביע על פקיעת תושבותו. בנוסף, הנוהל מפרט את הנסיבות בהן יידרש האזרח

להצהיר על כוונתו להתגורר בישראל ו/או להמציא ראיות לכך, כשבהיבט זה היה הסדר בעל קווי דימיון מסוימים (אך לא זהה) בנהלים הקודמים כמפורט בסעיף 3(ב) לעיל.

ונחזור ונדגיש, הבקשה להמצאת ראיות נוספות לא היתה אמורה ואינה אמורה - בהינתן שיתוף פעולה מצד מבקש שינוי המען - להיות מתישה. הטעם לכך הוא שהן בנוהל בעבר והן בנוהל הנוכחי נקצב הזמן לבדיקת הבקשה (ששה שבועות) ואף נקבע באופן ברור תוצאת אי ההכרעה בגבולות הזמן שנקצב ובהנחה והיה שיתוף פעולה.

עוד נציין כי הנוהל משמר גמישות לטפל בבקשות חריגות - הן של אזרח והן של תושב - השוהה בחוץ לארץ וזאת בדרך של העברת הטיפול בבקשה למחלקת המרשם במטה הרשות (סעיף ג.14).

10. לאור כל האמור סבורים המשיבים כי העתירה במתכונתה הנוכחית מיצתה את עצמה וככזו דינה להימחק.

חני אופק
סגנית בכירה לפרקליט המדינה

מספר הנוהל: 2.13.0001
דף 1 מתוך 5
תאריך עדכון: 01.03.2011

תחום: מרשם	קוד תחום: 2
נושא: שינוי מען לאזרח / בעל רישיון לישיבת קבע	קוד נושא: 13

נוהל שינוי מען לאזרח ישראלי ו/או לבעל רישיון לישיבת קבע

כללי

1. המען הוא פרט רישום ולפי סעיף 3 לחוק מרשם אוכלוסין רישומו במרשם או בתעוד הניתן על פיו, הוא ראייה לכאורה לנכונותו. חלה על התושב החובה להודיע על שינוי מען בעבורו ובעבור ילדיו הקטנים והבגיר שבחסותו. תושב חייב למסור הודעה על שינוי מען על פי החוק בתוך 30 יום מיום השינוי.
 2. בסיפא של סעיף 19ג(א) לחוק המרשם נאמר "ואולם שינוי של מען יירשם גם על פי הודעה בלבד", אך בסעיף 19ב(ב) נאמר "נתבקש פקיד הרישום לרשום פרט רישום על פי הודעה בלבד, ואחרי שהפעיל סמכויותיו לפי סעיף 19 היה לו יסוד סביר להניח שההודעה אינה נכונה, יסרב לרשום על פיה".
- לנוכח הנ"ל, הודעה על שינוי מען יכולה להינתן עפ"י הודעה, אך לפקיד הרישום הסמכות לדרוש ראיות על נכונות המען המבוקש.

א. מטרת הנוהל

- א. לקבוע את השיטה לטיפול בהודעות על שינוי מען הנמסרות ע"י אזרח ישראלי / בעל רישיון לישיבת קבע בטופס הודעה על שינוי מען.
- א. לקבוע את השיטה לעדכון שינוי מען לאזרח ישראלי / לבעלי רישיון לישיבת קבע במסגרת בקשה למתן שירותים אחרים כגון: הנפקת דרכון, הנפקת תעודת זהות חדשה וכו'.

ב. תנאים ודרישות

- על מגיש הבקשה לקיים את התנאים הבאים:
- ב.1. נוכחות אישית של המודיע בלשכה, או משלוח הודעה על שינוי מען בדואר כולל כל הצירופים ומסמכים נלווים במידת הצורך, (בכל מקרה בו חסר ספח תעודת הזהות של המודיע, או מסמכים נלווים שנדרשו ולא נתקבלו, המשרד שומר לעצמו הזכות לזמן המבקש/ת ללשכה).
 - ב.2. הצגת תעודת זהות של מוסר ההודעה על שינוי מען במידה והבקשה הוגשה בלשכה, בהודעה הנשלחת בדואר חובה לצרף ספח מקורי של תעודת הזהות.
 - ב.3. מילוי טופס הודעה על שינוי מען, במקרים מסויימים ניתן להודיע על שינוי מען גם בעל-פה בהתאם להסבר בפרק ג' "הליך הטיפול".

מספר הנוהל: 2.13.0001
דף 2 מתוך 5
תאריך עדכון: 01.03.2011

תחום: מרשם	קוד תחום: 2
נושא: שינוי מען לאזרח / בעל רישיון לישיבת קבע	קוד נושא: 13

- 4.ב רישום מען חדש בבקשות למתן שירותים אחרים (כדוגמת בקשה לת"ז או דרכון).
- 5.ב צירוף ספח תעודת זהות של בן/בת הזוג במידה ומגיש הבקשה נשוי וכלול בבקשה.
- 6.ב לצרף ספח תעודת הזהות של ילדיו הקטינים והבגירים המתגוררים יחד עם המבקש/ת במען החדש.
- 7.ב במידה ותעודת הזהות בלויה, פקיד המרשם ידרוש מהמבקש תמונה חדשה על-מנת לנפק תעודת זהות חדשה במקום הבלויה.
- 8.ב במקרים בהם שינוי המען עשוי להקנות זכויות והטבות כספיות, או מקרים כפי שיפורט בסעיף ג' "הליך הטיפול", יידרש המבקש להמציא ראיות ומסמכים התומכים בבקשה, כפי שיפורט להלן.
- 9.ב השירות הנ"ל אינו כרוך בתשלום.

ג. הליך הטיפול

- פקיד קבלת הקהל המקבל את טופס הבקשה או את הבקשה:
- 1.ג יבדוק את הפרטים בהודעה על שינוי מען, ובכללם פרטי מבקש השירות, פרטי בני המשפחה הנוספים עבורם מבוקש שינוי המען, וכן את המען החדש הנדרש.
 - 2.ג כאשר מדובר בקטינים או בחסויים יש לפעול לפי נוהל מס' 2.13.0005, וזאת בכפוף להוראות נוהל זה.
 - 3.ג אין לקבל בקשה לשינוי מען ממנהלי פנימיות או ישיבות עבור תלמידיהם, אין לבצע שינוי מען לפנימיות או לישיבות היות והתלמידים נמצאים בה לתקופה זמנית והמגורים בפנימייה/ישיבה אינם משקפים מען מגורים.
 - 4.ג בבקשה לשינוי מען למען ההורים או למען של אדם שלישי יש לדרוש הסכמתו של בעל המען לשינוי המבוקש תוך נוכחותו האישית בלשכה וזיהויו עפ"י תעודת זהות בפני הפקיד.
 - 5.ג שינוי מען לישובים קהילתיים, קיבוצים, מושבים:
 - 5.1.ג יש להמציא אישור מזכירות הקיבוץ או ממזכירות המושב או ממזכירות הישוב הקהילתי על המגורים בכתובת המבוקשת.
 - 5.2.ג במקרים בהם לא ניתן לקבל אישור על המגורים כאמור לעיל יש להמציא ראיות והוכחות ממשיות למגורים במען המבוקש כגון: תשלומים שונים, (מים, חשמל) אישור לימודים של ילדים בבתי ספר וכדומה.

מספר הנוהל: 2.13.0001
דף 3 מתוך 5
תאריך עדכון: 01.03.2011

תחום: מרשם	קוד תחום: 2
נושא: שינוי מען לאזרח / בעל רישיון לישיבת קבע	קוד נושא: 13

- 6.ג במקרים בהם שינוי המען עשוי להקנות למבקש/ת זכויות והטבות כספיות על פי חוק, יש לדרוש לצרף לבקשה חוזה על קניית/השכרת דירה, או אישור מהרשות המקומית, הישוב או הקיבוץ, או כל מסמך אחר המאשר כי המבקש מתגורר בפועל במען המבוקש וכן חשבונות שונים, תשלומי מיסים וארנונה, אישור מבתי ספר של הילדים הקטינים.
- 7.ג במועצות האזוריות שבהן מספר התושבים קטן מ-15,000 תושבים, בהן מתקיימות בחירות - בכל בקשה לשינוי מען אליהן בתשעה חודשים הסמוכים לבחירות, יש לדרוש מהמבקש הוכחות ממשיות לשינוי המען המבוקש (חוזה רכישה או חוזה שכירות), ואם אין - יש לדרוש תצהיר בדבר שינוי המען. מערכת "אביב" תתריע בעת ביצוע שינוי מען למועצה אזורית הנ"ל.
- 8.ג ברשויות המקומיות שבהן מספר התושבים קטן מ-15,000, תושבים בהן מתקיימות בחירות - בכל בקשה לשינוי מען אליהן בשישה חודשים הסמוכים לבחירות, יש לדרוש מהמבקש הוכחות ממשיות לשינוי המען המבוקש (חוזה רכישה או חוזה שכירות), ואם אין - יש לדרוש תצהיר בדבר שינוי המען. מערכת "אביב" תתריע בעת ביצוע שינוי מען לרשות מקומית הנ"ל.
- 9.ג שינוי מען קבוצתי - באם מוגשים בסמיכות לבחירות מקומיות אזי יש לדווח למטה מנ"א בציון כל המידע המלא על הבקשות ועל מגישיהן.
- 10.ג שינוי מען לאילת ויתר הישובים והקיבוצים הסמוכים לה, יתבצע בלשכת אילת בלבד, ועפ"י האמור בסעיף 6.ג.
- 11.ג בהתאם לסעיף 19ג(ב) לחוק מרשם האוכלוסין, מי ששינה מענו ומבקש לשנות מען בתקופה של 12 חודשים מיום שינוי המען האחרון יידרש להצהיר בפני הפקיד בכתב על אמיתות ההודעה, הסבר לשינוי הנוסף, וראיות למגורים במען המבוקש כגון: תשלומים שונים, אישור הערייה (ארנונה), אישור לימודים של ילדים בבתי ספר וכדומה.
- 12.ג בבקשה לשינוי מען מישוב אחד לישוב אחר, וההבקשה לשינוי המען הוגשה בלשכה של הישוב הקודם, יש לדרוש ראיות למגורים בכתובת החדשה.
- 13.ג בבקשה לשינוי מענו של מי שנידון לתקופת מאסר ממושכת יש להמציא אישור בית הסוהר על דבר המאסר ותקופת המאסר ולשנות המען בהתאם. בגליון רישום ממוחשב יש להוסיף הערה "שינוי מען לבית סוהר".

מספר הנוהל: 2.13.0001
דף 4 מתוך 5
תאריך עדכון: 01.03.2011

תחום: מרשם	קוד תחום: 2
נושא: שינוי מען לאזרח / בעל רישיון לישיבת קבע	קוד נושא: 13

14.ג ככלל, אין לאשר שינוי מען למבקש ששוהה בחו"ל, ניתן להוסיף כתובת למשלוח דואר, בקשות חריגות יועברו לבחינת המחלקה למרשם במטה הרשות.
15.ג במקרים בהם יש יסוד סביר להניח כי אזרח איננו מתגורר בארץ באופן קבוע, יש לדרוש אחד מאלה:

15.1.ג הוכחות וראיות ממשיות לשינוי המען המבוקש כגון: חוזה רכישה או חוזה שכירות דירה של המען החדש, תשלומים שונים וכו'.

15.2.ג הצהרה בפני הפקיד כי מתגורר או מתעתד להתגורר בארץ באופן קבוע.

16.ג במקרים בהם יש יסוד סביר להניח - כגון בהתקיים אחת האינדיקציות המפורטות להלן - כי פקעה תושבותו של בעל רישיון לישיבת קבע יש לדרוש ראיות למרכז חיים בישראל, ואלה האינדיקציות:

16.1.ג בדיקה עפ"י כניסות ויציאות / קובץ ביקורת גבולות.

16.2.ג בדיקה אם הגיש בקשה כלשהיא לקבלת שירות בשבע השנים האחרונות.

16.3.ג בדיקה אם קיימת הערה (גיליון רישום / הגבלות) כי בקשה קודמת סורבה בגלל העדר הוכחות למרכז חיים בישראל.

16.4.ג מידע מחקירת ביטוח לאומי בעניין התושבות.

16.5.ג כל מידע אחר נוסף הרלוונטי לגופו של עניין.

17.ג בהתאם לממצאי הבדיקה ואם התקיימה אחת האינדיקציות הנ"ל יש לדרוש הוכחות וראיות ממשיות לקיום מרכז חיים בישראל, כגון:

17.1.ג תלושי משכורת המאשרות עבודה בישראל לתקופה של שנתיים הקודמים.

17.2.ג אישורים על תשלומים קודמים במען הקודם, כגון שכירות, מים, חשמל, טלפון, ארנונה, אגרת טלוויזיה וכו'.

17.3.ג תעודות סיום לימודים בבית הספר בישראל של ילדים קטינים

17.4.ג בשים לב לנסיבות, מבקש ראיות למרכז חיים, רשימה זו אינה רשימה סגורה.

18.ג בהתאם לראיות וההוכחות שהומצאו מכוח סעיף 15.ג או 17.ג לנהל יש להמשיך בטיפול כדלקמן:

18.1.ג מקרים בהם הומצאו ראיות מספיקות יש להמשיך בטיפול בבקשה בהתאם להמשך נוהל זה.

18.2.ג מקרים בהם לא הומצאו ראיות מספיקות אין לבצע שינוי המען. בנוסף, אם המדובר בבעל רישיון קבע יש להמשיך בבירור סוגיית מרכז החיים בישראל באופן מקיף וזאת על פי נוהל פקיעת תושבות לישיבת קבע מס 5.2.0018

מספר הנוהל: 2.13.0001
דף 5 מתוך 5
תאריך עדכון: 01.03.2011

תחום: מרשם	קוד תחום: 2
נושא: שינוי מען לאזרח / בעל רישיון לישיבת קבע	קוד נושא: 13

ג.18.3 בכל מקרה בו נדרש להמציא ראיות למרכז חיים, יש לרשום בגיליון הרישום בקובץ המרשם, הבקשה, ותוצאות הבדיקה.

ג.18.4 תשומת לב הפקיד, זמן בדיקת הבקשה לא יארך מעבר ל- 6 שבועות מיום המצאת מלוא הראיות המספקות. בחלוף פרק זמן זה יירשם המען המבוקש אלא אם כן לא היה שיתוף פעולה עם המבקש כגון: לא הומצאו מלוא המסמכים או אי מתן מענה על שאלות הבהרה נדרשות וכד'.

ג.18.5 יובהר כי עצם רישום המען המבוקש אינו מהווה כשלעצמו ראייה על קיומו של מרכז חיים בישראל.

ג.19 קודם שינוי המען במרשם ומתן השירות, יש לוודא שאין צורך בבירור מקדים עפ"י נוהל מתן שירותים המצריכים בירור מקדים מספר 1.2.0001.

ג.20 יש לוודא שסעיף האזרחות אינו 19, במידה וכן יש לפעול בהתאם לנוהל טיפול בסעיף אזרחות מספר 4.9.0002.

ג.21 לוודא שהתושב לא רשום בסטטוס נפטר, חדל להיות תושב, עבר, רשום כמי שנמצא בחו"ל.

ג.22 יש לבצע שינוי המען במערכת "אביב" בסוג עדכון "שינוי" מתאריך מסירת ההודעה חשוב לזכור, יש לבצע השינוי לכל בני המשפחה עבורם מבוקש השינוי.

ג.23 לאחר ביצוע כל האמור בסעיפים ג.1 עד ג.22 יש להפיק ספחי תעודות זהות חדשים עבורו, עבור בן/בת הזוג, עבור ילדיו הקטינים שברשותם תעודת זהות ועבור ילדים בגירים שכלולים בבקשה לשינוי מען ובתנאי שצירפו ספחי תעודות הזהות שלהם.

ג.24 יש למסור למבקש את ספחי תעודות הזהות או לשלוח בדואר.

ד. החוק וסעיפיו

ד.1 סעיפים 2, 3, 17, 19(א), 19(ג) (א) (ב), 19(ה) לחוק מרשם אוכלוסין התשכ"ה - 1965.

ד.2 תקנות מרשם האוכלוסין (רישום מען) התשל"ד - 1974.

ה. נספחים

ה.1 הודעה על שינוי מען (מר/5)